

Saara Hyrkkö vihr

## Kirjallinen kysymys pölyttäjille haitallisten hyönteismyrkköjen käytön rajoittamisesta

### Eduskunnan puhemiehelle

Pölyttäjien, kuten mehiläisten, kimalaisten ja perhosten, katoaminen on merkittävä uhka luonnon monimuotoisuudelle ja ihmisille. Pölyttävät hyönteiset ovat välttämättömiä maataloudelle ja luonnon ekosysteemien toiminnalle. Pölyttäjien määrä on jo nyt romahtanut maailmanlaajuisesti ja myös Suomessa. Pölyttäjiä uhkaavat muun muassa hyönteisten elinympäristöjen katoaminen, ilmaston kuumeneminen, vieraslajit sekä torjunta-aineet ja hyönteismyrkyt.

Keskikesän kynnyksellä kuluttajille markkinoidaan jälleen aktiivisesti Thermacell-karkotinta, jonka teho perustuu keinotekoiseen hyönteismyrkkyyteen nimeltä pralletriini. Laitteen toiminta perustuu pralletriiniä lämmittämiseen, jolloin pralletriini höyrystyy ja leviää ympäristöön.

Pralletriini on hermomyrkky, joka tappaa hyönteisen hermosoluja ja suurina määrinä johtaa hyönteisen kuolemaan. Laitteen levittämä myrkky ei valikoi kohdettaan, vaan vaikuttaa kaikkiin vaikutuspiiriinsä osuviin hyönteisiin, mukaan lukien pölyttäjiin.

Tuoreessa kotimaisessa tutkimuksessa Turun yliopiston ja Oulun yliopiston tutkijat selvittivät pralletriinin vaikutuksia kimalaisten käyttäytymiseen. Tulokset osoittavat, että lyhytkin altistuminen aineelle voi heikentää merkittävästi kimalaisten kykyä löytää takaisin pesälleen. Kimalaisten kyky suunnistaa takaisin pesälleen on koko yhdyskunnan elinehto. Pitkällä aikavälillä tämä voi heikentää pesän elinvoimaa, vähentää uusien kuningattarien syntymistä ja pahimmillaan johtaa koko pesän kuolemiseen. Tutkimuksen perusteella hyönteiskarkotteiden ekologista turvallisuutta olisi syytä arvioida uudestaan.

Suomen Luonto -lehden selvityksen mukaan suuret kauppaketjut jatkavat tuoreista tutkimustuloksista huolimatta tuotteen myyntiä entiseen tapaan ja vetoavat viranomaisten aiempiin arvioihin. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes on hyväksynyt tuotteen myyntiin, mutta virasto muistuttaa itsekin verkkosivuillaan, että laitteen käyttö pihapiirin ulkopuolella esimerkiksi metsässä sekä kukkivien kasvien ja mehiläispesien lähellä on kielletty. Tukes kehottaa myös noudattamaan erityistä varovaisuutta pienten vesistöjen lähellä, sillä tehoaineet on luokiteltu erittäin vaarallisiksi vesieliöille.

Vaikka Thermacell-karkottimista ja pralletriinin vaikutuksista pölyttäjiin on käyty kriittistä keskustelua jo vuosien ajan, on varsin epätodennäköistä, että tuotetta käyttävät kuluttajat olisivat

## Kirjallinen kysymys KK 268/2026 vp

tietoisia kaikista laitetta koskevista riskeistä, suosituksista ja rajoituksista. Metsähallitus on useana edellisenä kesänä joutunut ohjeistamaan retkeilijöitä höyrystyvien hyönteismyrkköjen vaarallisuudesta luonnolle.

Kansallisen pölyttjästrategian tavoitteena on, että vuoteen 2030 mennessä pölyttäjien määrän ja monimuotoisuuden väheneminen on pysäytetty, pölyttjäkannat vahvistuvat ja luonnon- ja viljelykasvien pölytys on turvattu. Pralletriiniin perustuvien laitteiden käyttö on ristiriidassa tämän tavoitteen ja varovaisuusperiaatteen noudattamisen kanssa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

*Miten hallitus aikoo pysäyttää pölyttäjien määrän ja monimuotoisuuden vähenemisen ja parantaa pölyttäjien elinolosuhteita ja*

*mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä pölyttäjiä häiritsevää hermomyrkköä levittävien hyönteiskarkottimien käytön, markkinoinnin ja myynnin rajoittamiseksi?*

Helsingissä 15.6.2026

Saara Hyrkkö vihr